

Okullarda Sosyal Sermaye Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okullarda Sosyal Sermaye Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27927>

Öz

Okullarda Sosyal Sermaye Ölçeği (OSSE), 2018 yılında Mahmut Polatcan tarafından okul ortamlarında mevcut olan **sosyal sermaye** düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, toplam 31 madde ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; çalınanlar arasındaki bağılık, sosyal etkileşim bağlar, güven, katılım ve kültürel bellek kavramlarını kapsamaktadır. Ölçek geliştirme çalışması, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile ölçeğin yapısal geçerliliğini destekleyen yüksek uyum indeksleri göstermiştir. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme ile uygulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal sermaye, okul, bağılık, güven, katılım, kültürel bellek, ölçek geliştirme, psikometri.

Yazarlar

Mahmut Polatcan

Amaç

Bu ölçek geliştirme çalışmasının temel amacı, okulların örgütsel yapısında içinde mevcut olan **sosyal sermaye** düzeyini bilimsel yöntemlerle ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı oluşturmaktır. Ölçek, okul personelinin ve velilerin okul topluluğu içindeki ilişkilerinin kalitesini, etkileşimlerini ve ortak değerlerini değerlendirmeyi hedefler.

Ölçek, eğitim yönetimi araştırmalarında ve okul geliştirme çalışmalarıında sosyal sermayenin belirlenmesi ve artırılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, psikolojide ve sosyolojide önemli bir kavram olan sosyal sermaye yapısını ölçmektedir. Okul bağlamında sosyal sermaye, okul topluluğu üyeleri (yöneticiler, öğretmenler, veliler) arasındaki ilişkilerin kalitesi, **güven** düzeyi ve işbirliği normları bütünü olarak tanımlanır.

Ölçek, sosyal sermayenin aşağıdaki beş temel alt boyutunu ölçmektedir:

Bağılık: Okul ortamında çalışmaktan duyulan mutluluk ve kuruma aidiyet hissi.

Sosyal Etkileşim Bağlar: Okul personeli ve veliler arasındaki yakın ve düzenli ilişkiler.

Güven: Okul çalışanlarının ve paydaşlarının birbirlerine duydukları karşılıklı güven durumu.

Katılım: Velilerin ve diğer paydaşların okuldaki etkinliklere veya karar alma süreçlerine gösterdiği ilgi ve aktif rol alma durumu.

Kültürel Bellek: Okulun geçmişi deneyimlerini, değerlerini ve geleneklerini koruma ve yaşatma yeteneği (örneğin, ayrılan çalınanlar törenlerle uurlanması).

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak test edilmiştir. DFA sonuçları, ölçeğin beş faktörlü yapıya veriye mükemmel düzeyde uyum sağladığını göstererek yapısal geçerliği desteklemiştir.

DFA sonucunda elde edilen temel uyum indeksleri şunlardır:

Uyum indeksi (X^2 / sd): **1.53**

Hata Karekökünün Yaklaşık Ortalaması (RMSEA): **.032**

Yıllık Uyum indeksi (GFI): **.90**

Düzeltilmiş Yıllık Uyum indeksi (AGFI): **.87**

Karşılaştırmalı Uyum indeksi (CFI): **.96**

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığı, her bir alt boyut için ayrı ayrı Cronbach Alfa (α) iç güvenirlik katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Elde edilen katsayılar, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Alt boyutlara ait iç güvenirlik katsayıları (Alfa değerleri):

Bağımlılık Boyutu: $\alpha = .90$

Sosyal Etkileşim Boyutu: $\alpha = .90$

Güven Boyutu: $\alpha = .92$

Kültürel Bellek Boyutu: $\alpha = .89$

Katılım Boyutu: $\alpha = .74$

Faktör Analizi

Okullarda Sosyal Sermaye Ölçeği, **31 maddeden** ve **5 alt boyuttan** oluşan çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Ölçeğin faktör yapısının doğrulanması amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Analiz sonuçları, kuramsal olarak öngörülen beş faktörlü modelin yapısal eşitlik modellemesi çerçevesinde doğrulandığını göstermiştir.

Beş alt boyut ve madde sayıları şunlardır:

Bağımlılık (6 madde)
Sosyal Etkileşim Bağları (9 madde)
Güven (6 madde)
Katılım (4 madde)
Kültürel Bellek (5 madde)

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Ölçek Geliştirme çalışmasıdır.

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=Hiç katılmıyorum - 5=Tamamen katılıyorum).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Okul çalışanları (Öğretmenler, Yöneticiler) ve veliler.

Yaş Grubu: Yetişkin (Okul personeli ve veli yaş aralığı).

Popülasyon Detayları: Okullarda görev yapan eğitim personeli ve ilgili okulun öğrenci velileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirime dayalı envanter.

Anahtar Kelimeler

Eğitim psikolojisi, okul yönetimi, sosyal ağlar, örgütsel bağlılık, ölçek geliştirme, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: mahmutpolatcan78@gmail.com

Yazın Adresi: Belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018.

Kullanım Şinleri ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [okullarda-sosyal-](#)

[sermaye-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Polatcan, M. (2018). Okullarda sosyal sermaye ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2721-2732.

Okullarda Sosyal Sermaye Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

31 madde ve 5 alt boyut

Bağılılık (6 m): Bu ortamda çalışmaktan mutluluk duyarlar.

Sosyal Etkileşim Bağları (9 m): Velilerle yakın ilişkiler içerisinde.

Güven (6 m): Birbirlerinden kuşku duymazlar.

Katılım (4 m): Veliler okuldaki etkinliklere ilgi gösterir.

Kültürel Bellek (5 m): Ayrılan veya emekli olan çalışanlar törenlerle uğurlanır.